І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 143. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ЛИПНЯ 1960 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 28, 1960 No. 143. VOL. LXVII.

АМЕРИКА ТІЛЬКИ ТОДІ МАТИМЕ ЧИСТЕ СУМЛІННЯ, ЯК УСІ НАРОДИ НА ЗЕМЛІ МАТИМУТЬ ВОЛЮ -- ТВЕРДИТЬ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР

Президент у своїй промові на республіканській конвенції підкреслював успіхи свого уряду, зокрема в ділянці оборони, та викликав „людину в Кремлі" на змагання в популярності двох систем

Шикаґо. — „Високо в наших думках про майбутнє світу мусить бути факт, що мільйони народу придавлені важким чоботом комуністичного імперіялізму. Сумління Америки ніколи не може бути цілком чисте, аж доки всім народам у світі не буде признане дорогоцінне право свободи вибору" — твердив президент Двайт Д. Айзенгавер у своїй великій промові перед Республіканською конвенцією минулого вівторка, 26-го липня ввечері. У цій промові кореспонденти і коментатори вважають за один з найбільш динамічних виступів Айзенгавера, президент заторкнув більшість найважливіших проблем внутрішньої і закордонної політики З'єдинених Держав, підкреслюючи зокрема замітні успіхи його адміністрації в таких ділянках, як стабілізація та ріст американської економії, незрівняне скріплення американської оборони і військової могутности в мирних цілях, що попередив загальний незрівняний розвиток Америки у всіх ділянках. Гостро розправляючись з агресивною політикою і безвідповідальними виступами „людини в Кремлі", зокрема з твердженням ворожої пропаґанди про втрату американського престижу в світі, президент Айзенгавер викликав ту „людину в Кремлі" на просте змагання: вільним голосуванням у всіх країнах світу вирішити, в якій системі народи воліли б жити: рабовласницькій комуністичній, чи вільній демократичній, такій як її має Америка. Нав'язуючи до 100-річчя найменування Абрагама Линколна на президента З'єдинених Держав, президент Айзенгавер на початку свого виступу ствердив, що за останніх вісім років республіканської адміністрації наймогутнішою мовою говорять факти і правда, зокрема, про такі вітальні справи, як змагання до справедливого миру в світі, розвиток і стан американської економії та загального добробуту, незрівняне скріплення американської оборони і військової могутности в мирних цілях та загального поліпшення в стандарті американського життя і американського становища в світі. Свої твердження президент Айзенгавер ілюстрував конкретними прикладами і фактами, часто порівнюючи їх з досягненнями і політикою попередньої, демократичної адміністрації. Президент, маючи на думці твердження демократів про браки і недостаточність американської оборони, назвав таке твердження „безвідповідальністю" та фактами і цифрами доказував, що саме за останніх вісім років республіканської адміністрації Америка стала першою і найбільшою військовою потугою в світі і це він уважає за найбільшу ґарантію миру в теперішніх обставинах. Говорячи про останні події в міжнародній політиці, зокрема про совєтські погрози бомбардувати Америку далекосяжними ракетами та піратське збиття американського літака над міжнародними водами, Айзенгавер заповів, що він вкоротці матиме нараду з конґресовими лідерами обидвох партій та, залежно від дальшого розвитку в міжнародній ситуації, він поробить такі рекомендації і такі зміни в національній політичній програмі, які вважатиме за відповідні і необхідні. Деякими персональними зверненнями до делеґатів конвенції та запевненням, що американці мають всі причини на те, щоб високо тримати своє чоло і певно та з новими надіями йти назустріч майбутньому, президент Айзенгавер закінчив свій виступ під довгі й ентузіястичні оплески приявних.

Президент Двайт Д. Айзенгавер з дружиною на конвенційній трибуні, викликуваний кілька разів ентузіястичними оваціями після його промови.

Мільйон осіб оваційно вітав Айзенгавера в Шикаґо

Шикаґо. — 26-го липня в другому дні Республіканської Номінаційної Конвенції до Шикаґо прибув президент Айзенгавер із дружиною, і те місто, в якому він 8 років тому був вперше найменований на кандидата на президента, оваційно його вітало. На вулицях міста явилася майже третина всього населення Шикаґо, поліція обраховує, що на хідниках стояв один мільйон осіб, які стояли в густих рядах і окликами „Дякуємо вам, Айк!" та „Ми любимо Айка" оваційно вітали свого Президента. Коло готелю, до якого заїхав Президент, зібралася 10,000 юрба, яка затамувала всі проходи. Президент був сильно зворушений цією овацією. Він казав: „можливо, що ви забули , що вже час виборчої кампанії, і що нас старих людей вже можна забувати". Після того він додав: „Це найбільша юрба людей, яку я колинебудь бачив". Президент після прибуття негайно пішов на конференцію з віце - президентом Ричардом М. Ніксоном, з яким обговорював справу виборчої плятформи і проблему кандидата на віце - президента. Президент мусів 45 хвилин бути в авті, відповідаючи на вітання юрби, яка зближалася до самого авта. Мешканці Шикаґо кажуть, що досі ніхто не мав такого вітання, хіба тільки англійська королева Єлисавета II, яку минулого року вітали в тому місті два мільйони осіб.

Рокефеллерр підтримує Ніксона на кандидата на президента

Шикаґо. — 26-ий липня, другий день конвенції, був „Днем Айзенгавера", бо місто Шикаґо і делеґати на Конвенції оваційно вітали Президента, який прибув разом із дружиною до Шикаґа. Але той день можна б назвати і „Днем Ніксона", бо в тому дні віце-президент здобув велику перемогу тим, що його завзятий противник щодо президентської кандидатури нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер зрікся кандидатури і ніхто не робитиме старань, щоб Конвенція його найменувала на перше місце на виборчому списку, а він сам зобов'язується підтримувати кандидатуру Ніксона. Це сталося тоді, коли Рокефеллер побачив, що не має підтримки на Конвенції, і коли Ніксон своїм рішучим виступом на Плятформовій Комісії домігся того, що вона погодилася прийняти таку виборчу плятформу, якої домагався Ніксон, який узгіднив був її на спільній конференції в суботу 23-го липня з Рокефеллером в Ню Йорку. Комісія плятформи вкінці мусіла погодитися на рішучу вимогу Ніксона і прийняла 14 пунктів Ніксона-Рокефеллера як основу до виборчої плятформи. Ця перемога Ніксона має і свою тінь, бо деякі південні делеґації є розчаровані в республіканській плятформі, де також є сильний пункт про оборону громадянських прав, подібний до демократичної плятформи.

Програма другого дня Конвенції

Шикаґо. — В другому дні Конвенції після розваґової програми рабін Абба Гіллел Сілвер провів молитву, а після цього складали звіти голови окремих комісій. По звітах відбулися вибори постійного проводу Конвенції, і постійний голова Конвенції конґресмен з Індіяни Чарлз А. Галлек виголосив програмову промову. Пізніше промовляв ще Вілльям Е. Міллер із Ню Йорку, який представив нових кандидатів на конґресменів. Сенатор Еверетт МекКінлі Дірксен представив президента Айзенгавера, якому делеґати влаштували 7-мінутову овацію. Після промови Айзенгавера єпископ Джералд Гамілтон молитвою закінчив другий день Конвенції. Конґресмен Галлек сильно критикував демократів, які виступають проти республіканського уряду, що дав країні мир і добробут і стримав гін комунізму до панування над світом. Галлек згадував тих демократів, які їздили до СССР і там подивляли той режим, який опирається на поневоленні народів.

Негри домагаються сильного пункту в плятформі про оборону громадянських прав

Юрба 10,000 негрів демонструвала мовчки в околиці дому, де відбувається конвенція, домагаючися сильного пункту у виборчій плятформі про оборону громадянських прав. Деколи демонстранти співають „Бойовий гимн Республіки", тримаючи транспаренти з відповідними написами. Один із провідників демонстрації президент спілки залізничних носіїв Філіп Рандолф конферував із сенатором Кеннетом Б. Кітінґом, якого Республіканський Крайовий Комітет назначив своїм представником в переговорах із демонстрантами. Сен. Кітінґ є прихильником якнайсильнішого пункту у плятформі про оборону громадянських прав, але він не міг нічого позитивного сказати представникові демонстрантів, заявивши тільки те, що плятформова комісія погодилася змінити плятформу на домагання Ніксона. — У вівторок 7 губернаторів під час сніданку старалися в останній хвилині намовити Рокефеллера, щоб погодився кандидувати на віце - президента, але надармо, бо нюйоркський губернатор твердо стояв при давнішому рішенні, що не може стояти на другому місці.

В АМЕРИЦІ

● **На основі статистики** виходить, що Ню Йорк і надалі є найбільшим містом в ЗДА, бо має 7,710,346 мешканців. На другому місці стоїть Шикаґо із 3,492,945 мешканцями, а третє місце здобув Лос Анджелес із 2,448,018 мешканцями, а в 1950 році те місто займало четверте місце, бо мало 1,970,358 жителів, а третє місце займала Филаделфія в переписі населення з 1950 року, мавши 2,071,605 осіб. Тепер Филаделфія є на четвертому місці — 1,959,966. До дальших великих міст належать: Дітройт — 1,672,574, Гюзтон — 932,680, Балтімор — 921,363, Клівленд — 869,867, Вашинґтон — 746,958 і Ст. Луїс — 740,424. Всі великі міста мають тепер менше населення в порівнянні з 1950 роком, тільки Лос Анджелес зросло на 577,180 в останній декаді.

● **Секретар рільництва** Езра Тефт Бенсон заявив у Шикаґо журналістам, що він узгіднив із Білим Домом свою заяву про те, що Рокефеллер був би найкращим кандидатом на президента від Республіканської партії. „Це є вільна країна", — сказав Бенсон, „і кожний може мати свою думку про різні справи". Бенсон із дружиною прибув на Республіканську Конвенцію в Шикаґо.

Генеральний секретар ОН Гаммершилд відлетів до Бельгії і Конґа

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Даґ Гаммершилд відлетів в минулий вівторок, зараз після закінчення нарад у Раді Безпеки над совєтською скаргою проти ЗДА за здогадну „аґресію", до Бельгії, де він мав на середу 27 ц.м. призначені розмови з бельгійським королем Бодуеном та членами бельгійського уряду. Головною темою їх нарад буде справа дальшого перебування бельгійських військ в Конґо чи пак їх відкликання, згідно з останньою резолюцією Ради Безпеки з минулого тижня що поручала „швидке" відкликання тих військ. Спірне питання стосується трьох баз, що їх само Конґо признало було Бельгії в договорі з 29 червня ц.р. Бельгія стоїть на становищі важности того договору і конечности її військ в Конґо для запевнення безпеки тамошнім білим, які в більшості є бельгійцями.. Конґолійський прем'єр Люмумба твердить, що той договір став „безвартним" і не має леґальної важности, бо не був ратифікований, та що після всіх бельгійських військ з Конґо спокій буде заведений „протягом п'ятьох хвилин". Друга важлива справа — це конфлікт між провінцією Катанґою і центральним урядом Конґа при чому Бельгія підтримує прем'єря Катанґи. Врешті найважливіша справа — господарської анархії в Конґо, фінансового банкрутства та можливої допомоги Бельгії у рятуванні тамошньої ситуації. Конґолійський міністер фінансів Паскаль Нкаі заявив, що каса Конґа — порожня. — Гаммершилд передбачував свій відлет з Бельгії до Конґа ще на середу 27 ц.м., відтіль до Південної Африки і потім назад до Конґа, де він має стрінутись знову з прем'єром Патрісом Люмумбою 7 серпня, коли той повернеться з ЗДА і Канади.

У Лондоні відкрито конференцію з представниками Ньясаленду

Лондон. — У Лондоні, під головуванням англійського міністра для справ колоній Айена МекЛіда відкрито в минулий понеділок конференцію з 18 делеґатами з африканської колонії Ньясаленд для запевнення цій країні „правильної еволюції" та „здорового конституційного поступу" — за словами згаданого англійського міністра. Він не вжив слів „автономія" ані „державність", але приявний на тій конференції лідер націоналістичної партії чорних автохтонів Ньясаленду, д-р Гастінґс Банда, домагався створення „негайно" автономічного уряду й переведення виборів до першого парляменту. Між отими 18-ма делеґатами, що репрезентують різні партії, групи й племена з тієї африканської колонії, між ними також репрезентант тамошньої партії білих поселенців, ведуться палкі суперечки, а між деякими існує явна непримирлива ворожнеча. Міністер колоній Айен МекЛід, який в квітні ц. р. об'їздив африканські посілості Англії, був з Ньясаленді й обіцяв перевести таку конференцію. Жалюгідний приклад Конґа вплинув прохолоджуюче на прихильників надто швидкого проголошування державности африканських країн, ще не підготованих до самостійного життя — твердять в своїх коментарях західні газети.

Хрущов не квапиться до нової конференції міжнародного роззброєння

Москва. — Нікіта Хрущов, відповідаючи на листи англійського прем'єра Геролда Мекміллена і канадійського прем'єра Джана Діфенбейкера, що скаржились на зірвання большевиками Женевської конференції про міжнародне роззброєння, виправдував тудію Москви нібито вини західних делеґацій, які впродовж місяця вели „пусті балачки" та не хотіли приступити до „поважної дискусії". Хрущов твердить, що остання американська пропозиція про загальне і повне міжнародне роззброєння під успішною міжнародною контролею — це було тільки легко змінене видання давніх пропозицій, що були для Совєтів неприйнятливі. Хрущов повторяє пропаґандивний закид, наче б Америка хотіла під плащиком міжнародної контролі зібрати нові шпигунські відомости. Зокрема Хрущов відкидає американське внесення, щоб припинити дальшу продукцію атомової зброї, бо — мовляв — накопиченої атомової зброї досить для того, щоб знищити цілий світ. Хрущов твердить, що американська пропозиція насправді не змагає до роззброєння, а до збаламучення публічної опінії та вможливлення продовжування перегонів у зброєнні. Водночас Хрущов повторяє, що 10-членна Комісія для справ роззброєння не виявила своєї працездатности і тому треба буде змінити її склад.

Китайські комуністи вбили 3,000 втікачів з Тибету

Ню Делі. — Один втікач з Тибету, який був купцем в тибетській столиці Льгассі й тепер добився до столиці Непалю Катманду, оповів, що він був свідком, як прикордонний відділ комуно-китайського війська перехопив велику групу тибетських втікачів, що прямували в сторону Непалю ґірськими переходами, й перевів між ними масову масакру. За оповіданням того втікача, китайські комуністи перебили скорострільним вогнем коло 3.000 чоловіків, жінок і дітей. Це сталось 25 і 26 червня ц. р. ще на території Тибету, але зараз на північ від західнього Непалю. У тому самому обширі китайські комуністи вбили 27 червня одного непальського вояка і схопили 18-х непальців. Тим часом до столиці Непалю Катманду призначено першого окремого для Непалю комуно-китайського амбасадора в особі заступника директора першого азійського департаменту в комуно-китайському міністерстві закордонних справ, Чанґ Шіґ-чісга. Раніше комуністичний Китай був репрезентований в Непалю одним амбасадором для Непалю і Індії. Новопризначений амбасадор має перевести з непальцями переговори про визначення нового кордону між Непалем і Китаєм.

ЗДА започатковують допомогу країнам Латинської Америки

Ріо де Женейро. — Бразилійський президент Кубічек дістав листа від президента Айзенгавера про те, що ЗДА почнуть більше допомагати економікам держав Латинської Америки. Президент Кубічек в своєму листі до американського Президента висловив свою радість із того приводу, але додав, що поки що не видко ще наслідків цієї збільшеної допомоги збоку ЗДА. Д-р Кубічек написав у відповіді Айзенгаверові: „Бачу, що наші погляди починають узгіднюватися щодо акції, яку треба почати". Президент Кубічек від 1958 року старається про те, щоб ЗДА почали допомагати країнам Латинської Америки.

СССР ПРОГРАВ СПРАВУ В РАДІ БЕЗПЕКИ -- ЗАКЛАВ НОВЕ „ВЕТО"

Об'єднані Нації. — Совєтський Союз програв на цілій лінії свій процес на Раді Безпеки Об'єднаних Націй у справі здогадного нового порушення американським літаком РБ-47 совєтської території, чим ЗДА — за мотивацією Совєтів — допустилися провокаційного акту аґресії, небезпечного для світового миру. Представник ЗДА Генрі Кебот Ладж закинув брехню Совєтам, доказував, що літак РБ-47 ніколи не наблизився до совєтських кордонів більше, як на 30 миль і домагався переведення в цій справі міжнародного обслідування. До його становища прихилилися всі 9 членів Ради Безпеки, а тільки два, Совєти і Польща, були проти. Таке саме відношення голосів було при голосуванні над внеском, що його зголосив представник Італії Еджідіо Ортона, щоб доручити Міжнародному Комітетові Червоного Хреста сконтактуватись з живучими двома членами залоги літака РБ-47, які перебувають у московській в'язниці. Кузнєцов твердив, що єдине завдання Ради Безпеки — засудити явний акт американської аґресії та що американська пропозиція на міжнародне обслідування справи має на меті тільки затемнити справу і внести баламутство у публічну опінію. Щодо італійського внесення, то Кузнєцов заявив, що той внесок суперечить принципові суверенної совєтської юрисдикції над „шпигунами", над якими відбудеться суд. Як єдину „поступку" він подав готовість піти на руку найближчим своякам ув'язнених летунів, які заховіли б побачити їх та зголосили нормальним шляхом відповідне прохання до совєтського уряду через амбасаду у Вашинґтоні. Неґативний голос Польщі не має рішальної вартости і важности, зате становище Совєтів було в даному випадку 88-им і 89-им „вето", що їх Совєти заклали на Раді Безпеки за час існування Об'єднаних Націй, проти її конструктивних рішень в прерізних справах. Цей вислід голосування залишив — як стверджує один американський коментатор — справу того летунського інциденту на тому самому місці, на якому він був у минулому тижні, поки Совєти ще зголосили свою скаргу до Ради Безпеки. Голосування відбулось після нової гострої виміни слів між Генрі Кеботом Ладжом і Василієм Кузнєцовим. Крім них промовляли ще представник Арґентини Маріо Амадео, Італії — Еджідіо Ортона, Вільного Китаю — д-р Тінґ Фу-Тсіанґ, Польщі — Левандовський і Тунісії — Монґі Слім. Цей останній найвиразніше схопив становище більшости членів Ради Безпеки: Рада Безпеки, казав він, не є судовою залею, на якій переводиться переслухування, обслідування різних фактичних подробиць справи і видається присуд. Тому члени Ради Безпеки хочуть мати звідомлення від такої установи, яка зайнялась би прослідженням контроверсійної справи, в якій обидві безпосередньо заінтересовані сторони одна одній закидають брехню і твердять взаємно суперечні речі. З цих мотивів, не вдаючись в мериторичний розгляд справи, він підтримав американський внесок на покликання до життя міжнародної слідчої комісії, зложеної з представників ЗДА, СССР і третьої держави, на яку ті дві погодяться. Голова Ради Безпеки д-р Хозе Керрея з Еквадору пропонував подібну концепцію, а саме, щоб Рада Безпеки сама покликала спеціяльно для цієї справи відповідний орґан для прослідження совєтської скарги і американських арґументів та для пред'явлення свого звідомлення. Однак він не сформулював своєї пропозиції і не настоював на ній, тому й вона не була предметом голосування. Вислід голосування вважають всі перші коментатори за нову велику моральну поразку Совєтів.

Франція стверджує загострення міжнародної ситуації

Париж. — Французький прем'єр Мішель Дебре у своїй промові з нагоди закриття сесії французького парляменту ствердив значне погіршення міжнародної ситуації. Дебре вистосував новий заклик до ЗДА й Англії щодо тіснішої співпраці між тими трьома західніми великодержавами для оборони миру. „Мир загрожений в Азії, він загрожений в Африці, він не є забезпечений в Европі. Захід не може бути з'єдинений тут та роз'єднаний там, бо в такому стані взагалі не стане Заходу" — сказав французький прем'єр. Французький президент Шарль де Ґоль постійно від двох років змагає до встановлення своєрідного тріюмвірату ЗДА, Англії і Франції, що вирішував би у найтіснішому порозумінні всі найважливіші міжнародні справи. Вашинґтон ставиться неґативно до такої концепції, вказуючи головно на Західню Німеччину й Італію, які також мають право співвирішного голосу, не кажучи вже про менші членські держави НАТО. Французький парлямент, вислухавши декларації прем'єра, роз'їхався на ферії до 4-го жовтня ц. р.

У СВІТІ

● **У Казахстані** ув'язнено й заслано на далеку північ багатьох колгоспних керівників за те, що на їх колгоспах погинула худоба внаслідку недостачі зимового харчу для худоби. Ці колгоспні голови старалися скрити фактичний стан і складали до Москви фальшиві повідомлення. Одного з отих комуністів засуджено на три роки в'язниці.

● **5 членів одної чеської родини** „вибрали свободу", успішно перевівши докладний і штудерний плян втечі. Вони поїхали з Чехословаччини до Східньої Німеччини і як туристи купили квитки на прогулянковому кораблі з східньо-німецького порту Варнемінде до данського порту Ґедсер, туди й назад. У Ґедсері батько й мати, тримаючи по одній дитині на руках, скочили з чердака корабля у море, а за ними скочила й бабуня. Всі добре плавали. Люди з берега поспішили їм миттю на поміч і витягли на беріг, де вони подали просьбу на політичний азиль.

● **12 мільйонів німців** із східніх обширів кол. Німеччини, прилучених нині до Польщі, з т. зв. польських відзисканих земель, вимагають для себе „права самовизначення" — чи вони хочуть вернутись до своїх колишніх осель, чи залишитись в Німеччині. Вони мають сильну організацію і вимагають, щоб обидві головні західньо-німецькі політичні партії — Християнсько - демократична і Соціялістична — взяли у свою програму їх інтереси. Тому, що виселенці і втікачі з Східньої Німеччини становлять четвертину виборців, всі партії мусять з ними рахуватися.

● **В Ансбаху у Західній Німеччині** вже втретє судили колишнього генерала Макса Сімона і двох полковників за засудження на смерть і повішення трьох німців 7 квітня 1945 р., коли властиво війна була вже для німців програна, за роззброєння неплітніх, насильно змобілізованих німецьких юнаків. Генерала звільнили, одного з полковників засудили на 3 роки в'язниці.

● **У Відні**, в Мистецько-історичному музеї, виставлено тепер уперше 350 образів із збірки колишнього цісарського двору і членів Габсбурґської родини. Є це оригінали малярів із 15, 16, 17 і 18 сторіч, — твори безцінної вартости. Деякі з тих образів були сильно пониццені, — всі відновлено великим коштом. Ця вистава — тепер найбільша атракція для чужинецьких туристів у Відні.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Американський націоналізм

Багато з нас без особливого зацікавлення очікувало республіканського „найвеличнішого видовища на землі", Республіканської конвенції, що саме тепер відбувається в Шикаґо. Це головно тому, що її перебіг і вислід можна було у відповідній мірі передбачувати, зокрема, коли мова про, на перший погляд, найцікавіші на такій конвенції змагання за вибір кандидатів на президента і віце - президента. Але вже перший день конвенції в понеділок 25-го липня дав багато причин, щоб нею направду заінтересуватись і за її перебігом уважно слідкувати. Не зважаючи бо на звичайні на таких конвенціях пропаґандивно - полемічні гіперболі, перед слухачами встає характеристичний образ Америки і її системи, пригадується її велике минуле і розкриваються широкі можливості майбутнього. Коли ж мова про теперішню Республіканську конвенцію, то вона почалася і, мабуть, проходитиме під знаком багатомовного модерного американського націоналізму.

Поняття цього націоналізму з'ясував коротко і ядерно один з найстарших віком і найбільших досвідом американських державних мужів і мислителів, колишній президент Герберт Гувер. Виразні нотки цього націоналізму чути було і в блискучій головній конвенційній промові, що її виголосив добре відомий також з виступів на українських зібраннях конґресмен Волтер Джадд.

Саме поняття американського націоналізму не нове і його більше чи менше зв'язувано саме з Республіканською партією. Але воно нове в інтерпретації Гувера, який виразно і недвозначно відкидає дві найбільш неґативні прикмети, що їх мали зв'язувані з націоналізмом німецький нацизм та італійський фашизм і що їх уособлює червоний московський фашизм під маскою інтернаціоналу. Ці прикмети, що їх рішуче відкинув Гувер як чужі американському націоналізмові — це виключність-ізоляціонізм, з одного боку, і аґресивність з другого. Американський націоналізм в інтерпретації Гувера — це моральні сили народу, що їх черпає він із свого минулого, задивлений у своє майбутнє. Американський націоналізм, це — в інтерпретації Гувера — невпинний розвиток і щастя американського народу, нерозривно зв'язані із розвитком і щастям всіх інших народів світу. А щастя треба розуміти як сукупність щораз більшої волі, безпеки, добробуту.

Філософічні міркування Гувера про американський націоналізм доповнив практичними прикладами і вияcненнями завдань американської системи ключовий промовець на конвенції, конґресмен Джадд. Уряд, — твердив він, — існує не на те, щоб вкорочувати вольності людей, але на те, щоб їх охороняти й розвивати. Американську конституцію уклали її творці не на те, щоб дати урядові контролю над народом, а на те, щоб нарід контролював уряд. Завдання уряду в системі американського націоналізму не думати і робити за нарід, але пильнувати, щоб одна людина чи група не користала коштом іншої, щоб усі були рівні перед законом і щоб усі користали з тих самих можливостей у змаганні до щастя. В дусі такого власне розуміння американського націоналізму Джадд застеріґся, що він його приписує не Республіканській партії, а всьому американському народові. Джадд ствердив недвозначно, що високі цілі американського націоналізму, — хоч він його так і не називав, — притаманні не тільки Республіканській, але й конкуренційній Демократичній партії, а різниця між ними тільки в шляхах і методах у змаганні до тих цілей.

Слухаючи Гувера і Джадда, складалось враження, що читаєш Шевченка, Франка, Лесю Українку, цитати з яких напрошувались до виголошуваних на тій конвенції цитат з Линколна, що читаєш історію України і все те, що можна окреслити одним загальним поняттям — українського націоналізму, що став двигуном українського відродження та що як крапля води подібний до того, що його з'ясував Гувер під поняттям американського націоналізму.

Провокування війни

Дебати в Раді Безпеки Об'єднаних Націй над совєтською скаргою проти Америки за „новий акт агресії", що його ніби Америка допустилась 1-го липня ц. р. супроти СССР, насправді відсунули на задній плян справу, що формально стояла на денному порядку нарад. Генрі Кебот Ладж доказував на мапі, що твердження большевиків про порушення совєтських кордонів є сущою, свідомою і рафінованою видумкою, — що американський літак РБ-47 знаходився на віддалі 50-ох миль від совєтського кордону, коли совєтський бойовий літак намагався загнати його в сторону СССР, і що РБ-47 не наблизився до СССР більше, як на 30 миль. Васілій Кузнєцов назвав ці твердження „фабрикацією" та фальсифікацією" і відкинув пропозицію поставити цю справу на міжнародний розгляд, як ніби спробу „затемнити цілком ясну справу". Але вона не зовсім така ясна, коли і англійський і французький амбасадори рішуче ствердили, що не Кузнєцов, а Ладж говорить правду.

Але, як сказано, суть не в тому літаку і навіть не в трагедії 6-ох членів його залоги, з яких два чекають на судовий процес у Москві за „шпигунство", один саме вертається в чорній домовині до ЗДА, а три безслідно загинули в морських хвилях. Суть у тому, що Генрі Кебот Ладж сформулював, як тактику Кремлю — шукання претекстів для викликання нової великої війни. До такого висновку мусить прийти кожна людина, яка дошукується логіки в словах і ділах большевицьких верховод. Вічне погрожування щораз іншим країнам, що Москва збомбардує їх атомовими ракетами; зголошування щораз нових скарг до Ради Безпеки; затруювання міжнародної атмосфери совєтським прем'єром, який з вуличною лайкою звертається до голов держав; провокування щораз нових нібито випадкових інцидентів; аранжування в чужих країнах таких заворушень, які відбулися в Японії; використовування внутрішніх труднощів в різних країнах, як ось в Конго і на Кубі, щоб розпалювати нові міжнародні кризи; зірвання конференції на вершинах і конференції в справі міжнародного роззброєння; відкидання всіх пропозицій про нав'язання нових переговорів — все це мусить приводити до висновку, що Москва вступила на шлях ,який послідовно веде до війни.

Васілій Кузнєцов поспішно заперечив твердження Ладжа про те, що большевики шукають претексту до війни. Він запевняв, що большевики нічого іншого не прагнуть, як тільки „співіснування" і що комуністичні країни „миролюбні". Але згаданий англійський представник в ОН звернув увагу Кузнєцову, що англійці не топлять совєтських травлерів і підводних човнів, які з очевидною шпигунською місією вештаються біля берегів Англії, а французький дипломат підрахував, що Кузнєцов у своїй промові в Раді Безпеки 28 разів повторив слово „агресія", і згадав, що минулого тижня Москва оскаржувала Бельгію в агресії проти Конґа, Америку проти Куби, Англію — у співучасті американської агресії проти СССР...

Недавно читали ми в „Сатардей Івнінґ Пост" з 16-го ц. м. статтю Стюарта Алсопа, який, покликавшись на розмови з цілим рядом найвидатніших державних мужів, політиків і публіцистів у вільному світі, твердив, що Москва таки не хоче війни. Але й він признавав, що логіка большевицьких слів і діл від половини травня ц. р. вказує радше на війну, як на мир. Якщо ж кремлівські верховоди не хочуть війни, а задля пропаґандивних цілей граються провокаціями, які можуть довести до війни, то це — злочинна поведінка, яку вже не раз в історії проявляли диктатори, стягаючи нею нещастя — на світ і на себе самих.

Нова доба в обороні

Коли 20-го липня цього, 1960-го року занурений у морських водах американський атомовий підводний човен „Джордж Вашинґтон" випустив для проби дві ракети, що з „подивуґідною точністю" поцілили у віддалену на 1,200 миль мету, то коментатори однодушно ствердили, що ця успішна проба започаткувала „нову добу" в усій системі американської оборони. Загальний огляд інформацій про розвиток і можливості цієї нової зброї потверджує таку опінію.

Ракети „Поляріс", що їх випробувано випуском з-під води, мають атомові „головки" вибухової сили 500,00 тонн ТНТ. Їх максимальний засяг становить 2,800 миль. Після успішної проби почалася їхня продукція і до кінця цього року Америка повинна мати 720 таких ракет на 45 атомових підводних човнах. Іншими словами, з кінцем цього року Америка матиме 45 підводних пересувних баз, що їх не можна ані відкрити, ані устійнити і що в кожній хвилині своїми 720 атомовими ракетами готові досягнути кожну мету на просторі Совєтського Союзу, підпливши під його береги. Треба згадати, що атомовий човен типу „Джордж Вашинґтон" має 380 стіп довжини, 105 осіб залоги і може, як це доказано, обпливсти попід водою земну кулю ні разу не випливаючи на поверхню і не доповнюючи джерела своєї погонової сили — грудки урану завбільшки з помаранчу.

Ця нова сила, разом з існуючою і постійно поліпшуваною зброєю стратегічного летунства ,становить ударну оборонну потужність ЗДА. Америка цією потужністю не погрожує, а тільки перестерігає. Висновок напрошується сам: горе тому, хто на цю перестерогу не зваживши, рішиться на агресію, проти якої ця перестерога скерована.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

НАСТУП КАПІТОЛЮ НА БІЛИЙ ДІМ

Коли будували місто Вашинґтон, його іменник і перший президент ЗДА радив побудувати Капітоль і Білий Дім, осідок законодавчої та виконної влади, далеко один від одного. Він вибрав для цього два горбки, між якими були болото і дорога. Віддаль між цими будинками була не тільки символічна, але мала й практичне значення: вона унеможливлювала контакт між цими урядами, взаємний вплив і т. д., одним словом, фізично підкреслювала важливу засаду розділу влади.

Тепер модерна техніка висушила багна, скоротила віддаль між Капітолем і Білим Домом на одну милю; телефони, а то й телевізійна комунікація забезпечують повний контакт.

А проте, залишилась не тільки конституційна, але й традиційна і, сказати б, психологічна віддаль між ними. Навіть, якщо більшість Конґресу знаходиться в руках тої ж партії, що й президент, Конґрес старається зберегти і підкреслити свою „незалежність" від голови виконного органу, і навіть, коли йде за його бажанням, то старається викликувати враження, що робить це з свого власного переконання, а не „слухає" його. Ця заздрісно бережена незалежність влади особливо видна, коли Конґрес в руках іншої партії як президент.

А все таки, не один конґресмен мріяв і мріятиме про тріюмфальний похід від Капітолю до Білого Дому. Впродовж історії цієї країни з 33-ох її президентів аж 19 були членами Конґресу, а з них 7 — членами обох палат. Очевидно, не такою атрактивною була посада в Конґресі для вислужених президентів. Тільки два схотіли свій досвід, набутий у виконному органі, віддати на службу законодавчій владі: Джан Квінсі Едемс, після закінчення президентури, служив у Конґресі протягом дев'ятьох каденцій, аж до смерти. Ендрю Джансон, наслідник Линколна в Білому Домі, опісля був вибраний сенатором з Теннесі. Це були виїмки, які потверджують правило, що для президента поворот до Конґресу — це наче деґрадація в його кар'єрі.

Цікаво, що майже всіх тих членів Конґресу, які стали президентами, вибрано в, сказати б, „першій половині" американської історії. За останніх 85 років американський виборець довірив пост президента тільки двом сенаторам, і то не зовсім прямо. Сенатор Гардінґ став республіканським кандидатом як „темний кінь (дарк горс), коли в 1920 р. конвенція опинилася в сліпому куті між головними кандидатами. Щождо сенатора Трумана, то він був вибраний тільки на друге місце біля могутнього Рузвелта, і так успадкував його трон. Коли ж кандидував удруге, то не як сенатор, а як урядуючий президент.

Здається, в останніх десятиліттях фаворизовано добрих стейтових адміністраторів - губернаторів, як добрих кандидатів на шефів федеральних виконних органів. За цих останніх 80 років, від Клівленда почавши (1884), аж сім екс-губернаторів урядувало в Білому Домі: один з них — Рузвелт — понад дванадцять років.

Ще в останніх роках сягали губернатори по президентську булаву. Дюї з Ню Йорку кандидував проти Трумана, Стівенсон з Іллиной — проти Айзенгавера; сенатор Новленд теж думав, що шлях до Білого Дому іде через палац губернатора: він хотів стати губернатором Каліфорнії, але програв у користь демократа Бравна. Рокефеллер також став неначе автоматично можливим кандидатом Республіканської партії, з моментом, коли переміг Гаррімана, і став губернатором Ню Йорку; ще й тепер він не виключений, хоч неправдоподібний, як кандидат у Шикаґо.

Але цього року ситуація ґрунтовно змінилась. Молодий, динамічний сенатор з Массачусетсу, Джан Кеннеді, легко став демократичним кандидатом. А біля нього всі три офіційно проголошені кандидати походили з сенатської палати: Линдон Джансон з Тексасу, Стюарт Саймінґтон з Мізурі і Губерт Гомфрі з Міннесоти. Тільки один офіційно не проголошений кандидат Едлі Стівенсон, належить до губернаторської касти. І не тільки перше, але й друге місце на демократичному „тікеті" має сенатор — і то найбільш могутній між ними, бо провідник сенатської більшости — Л. Джансон.

Також по республіканській стороні Сенат сильно заступлений. Безконкуренційний кандидат Ніксон — старий конґресмен і сенатор. Якщо Рокефеллер не погодиться на друге місце, імовірними кандидатами на цю посаду будуть сенатор Мортон і амбасадор в ОН Ладж, який теж відслужив свою каденцію у Сенаті, поки не переміг його в 1952 році молодий, з хлоп'ячим виглядом конкурент — Джан Кеннеді...

Кожне явище має свою причину. Мусить бути якесь пояснення і для факту, що Конґрес, а особливо його „поважна" сенатська палата, йде таким широким наступом на Білий Дім, і що в цьому має за собою американський нарід. Може та обставина, що останні роки голосної діяльности конґресових комісій, сенсаційних переслухань у справах, близьких широким масам, спопуляризували Конґрес, як осідок серйозної роботи серйозних людей (що є, очевидно, відносним поняттям). Може взагалі прийшов час на „велику політику", що сягає ширших обріїв, як сама адміністрація, як самий лише „бизнес оф ґовернмент", а Конґрес з його посяганням на проблеми, що стосуються всіх закутків світу, а то й космічного простору, став осередком, де ця „велика політика великої доби" заступлена як популярна репрезентація населення. Може теж останні роки чи десятиріччя — від першої світової війни починаючи — додали престижу Конґресові, а престиж притягнув у ряди конґресменів поважніших, серйозніших, освіченіших людей...

В кожному разі, крок з Капітолю до Білого Дому не одномилевий, а стомилевий. У Конґресі ведеться оцінка й критика роботи президента, особливо з погляду її вислідів. Там можлива теоретична дискусія, там можливі високі слова, розраховані на ефект, там можлива критика політики без реалізації ситуацій, які спричинюють таку чи іншу політику, без знання фактів, доступних тільки президентові і його органам, часто у висліді таємної розвідки. Одним словом, становище Конґресу, як законодавчої влади, дальше від реальности, з якою має діло виконний орган. І це той виконний орган — президент держави, що несе відповідальність за політику, за її успіхи та невдачі. Це два різні підходи, різні психологічні відношення до конкретних проблем. Крок від Конґресу до Білого Дому, неначе крок від слів до діл, від критики до відповідальности.

Цьогорічні кандидати на найвищий пост у державі — молоді, вони серед наймолодших в історії країни. І хто знає, чи не в цій молодості їх лежить реалізація відповідальности перед історією і така беззастережна готовість нести цю відповідальність.

юст

РОКОВИНИ ЗАМАХУ НА ГІТЛЕРА

20-го липня в різних містах Німеччини згадували 16-ті роковини замаху на Гітлера.

Група змовників — високих старшин армії і політичних діячів (між ними також голова міста Ляйпціґу Герделер) вирішили були в 1944 р. вкоротити віку „вождеві". Вони бачили, що Німеччина війну програла і рішили спинити дальше пролиття крови. Змовники знали, що Гітлер готовий вести війну „до останнього німця", і що іншого способу припинити війну не було, як тільки фізичне знищення „найбільшого полководця всіх часів". Старшина в штабі Гітлера, граф фон Штавфенберґ поклав бомбу великої вибухової сили в кімнаті, де знаходився Гітлер. Бомба розірвалася недалеко від тирана, і змовники, бувши певні, що він убитий, оголосили через радіо про творення нового уряду Німеччини. В дійсності сталося інакше: якимось чудом Гітлер зостався цілий. Через деякий час німці почули в радіо знайомий голос „вождя", який кликав на боротьбу „до остаточної перемоги" і до розправи над „зрадниками". Членів конспіративної організації, що зорганізувала замах, покарано смертю після тяжких мук і знущань.

Яка була програма цієї групи, що взялася усунути Гітлера 20-го липня 1944 року? Чи була вона реальна? Змовники хотіли після усунення „вождя" іменем нового уряду укласти на Заході мир і не пустити совєтських армій на територію Німеччини. Вони були певні, що в західних великодержавах зрозуміють небезпеку большевизму і приймуть Німеччину з новим урядом до спілки в обороні проти „світової революції", яку Сталін ніс народам. Треба, однак, ствердити, що коли б удався замах на Гітлера, і змовники могли б створити новий уряд, то все одно західні великодержави не розірвали б союзу з Москвою. Німецька потуга, що могла роками боротися проти цілого світу, налякала всіх, і домагання „безумовної капітуляції" було б супроти Німеччини здійснене в 1944 році так само, як це сталося в травні 1945 року. Новий уряд, створений після усунення Гітлера, зазнав би гіркого розчарування, бо довелося б капітулювати не тільки перед Заходом, але також і перед Москвою.

То був час, коли комуністична пропаґанда уміла посіяти недовір'я між Рузвелтом і Черчиллем настільки, що американський президент підозрівав Черчилла, як „імперіяліста", і не бачив ніякої небезпеки для вільного світу збоку імперіялізму Москви.

З погляду реальної політики замах на Гітлера не міг дати позитивних наслідків. Однак в історії Німеччини атентат 20-го липня лишається фактом великої моральної ваги. Цей замах свідчить, що в німецькому народі були сили, незгідні з варварством, диктатурою і расизмом, що ті люди поставили на карту своє життя, щоб скинути з німецького народу відповідальність за злочини тиранії Гітлера.

Неуспіх замаху на Гітлера був, з другого боку, неначе продиктований логікою історії. Як відомо, Гітлер і йому подібні вели пропаґанду в Німеччині після першої світової війни про „удар кинджалом" проти німецької армії в 1918 році: мовляв, Німеччина була вже на порозі перемоги над державами Антанти, але тому була на перешкоді революція, яку викликали „зрадники". Коли б Гітлер загинув від бомби Штавфенберґа, то після неминучої поразки Німеччини могла б створитися нова леґенда, мовляв, „зрадники вбили фюрера" і через те Німеччина програла війну...

Доля дала Гітлерові повну можливість вести війну аж до „гіркого кінця". Гітлер вичерпав усі сили німецького народу для свого славолюбства, для безмежного імперіялізму, для божевільних плянів опанування світу, при чому мали б загинути „нижчі раси", в першу чергу українці, бо Гітлер готував нашу землю для німецької колонізації.

Тепер немає в Німеччині леґенди про „удар кинджалом". Гітлера судять як безвідповідального демагога, партача в воєнному ділі, як безоглядного до мук свого народу, як безмежного себелюбця, що міг би повторити слова, приписувані французькому королеві Людовикові XV: „Після нас хоч потоп!"

Замах 20-го липня 1944 р. лишається в історії Німеччини як символ морального спротиву тих, що не хотіли миритися з безправ'ям, тиранією та злочином і пішли на смерть, щоб засвідчити свою вірність ідеалам свободи та людяности.

П. С.

ХМАРИ ВІДТЯЛИ...

Хмари відтяли голови горам,
Голови горам відтяли,
на горе нам.
Сонце, як лицар,
з хмарами бореться,
Шпадами променів
груди розпорює.

Радо стрічає земля
переможця,
Стелить трави оксамитові
килими,
І дерева, в убранні
найдорожчім,
Ніжно тремтять раменами
похилими.

АЛЛА КОССОВСЬКА

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ ФОНДУ НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

В залученні чек на $100. — як даток на Фонд Наглої Потреби. Цей даток, — це рівночасно зворот 100 карбованців, які я одержав від Української Центральної Ради в Києві в 1917 р. для уможливлення втечі з російського полону.

д-р В. Галан

„Приєднуючися до моїх попередників, з вдоволенням звертаю чеки моєї рідні включно із чеками моїх внуків, в сумі 21.25 дол. Я певний, що всі свідомі Союзовці виконають свій патріотичний обов'язок і дадуть приклад іншим забезпеченевим - організаціям бо ця важлива справа повинна бути обов'язуючою для всіх".

Теодор Рудинський

„З великою приємністю треба привітати думку створення Фонду Наглої Потреби. Прошу прийняти мої обидва прибутки з дивіденд та постійно прошу їх використовувати, збільшуючи Фонд НП. Щасти Вам, Боже, у Ваших починах, бо почате діло корисне і під цю пору конечне і потрібне".

Степан Салик
(Ню Йорк)

„З великою охотою підписую мій чек і відсилаю зараз на адресу „Свободи". Написано в Слові Божому, що доброхотного жертводавця любить Бог. Але я знаю, що будуть і такі, які не відішлють своїх чеків. Треба звернутися до них з закликом і пригадками. Нехай Господь допоможе в добрім ділі".

Петро Парницький

„Пересилаю мої дивідендові чеки на Фонд Наглої Потреби. Правда, ця жертва є дуже маленька, порівнюючи до потреб що їх вимагає українська справа. Якби кожний член УНСоюзу переслав дивіденди свої і своєї родини, то протягом 5 років ФНП мав би півмільйона готівки. Дай Боже, щоб це сповнилося".

В. Шкляр з родиною
(Судбури, Онт. Канада)

Головна Управа ОУА „Самопоміч" вважає ініціятиву Головного Уряду УНС в справі створення Фонду Наглої Потреби дуже важливою, оправданою і відповідальною, а це зобов'язує нас до її повної підтримки. З уваги на те Головна Управа закликає всіх членів „Самопомочі", які забезпечені в Українському Народному Союзі, щоби свої дивідендові чеки жертвували на Фонд Наглої Потреби.

Головна Управа ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

УНС робить незвичайно велике діло для добра української спільноти, а рівночасно тим способом ми висвітлимо нашу правду, як і те, чи ми є направду народом жертвенним, і що поза „душею і тілом" можемо ще щось більше жертвувати для української справи.

Василь Самофал
Ню Бритен

Похваляю Вашу пропозицію, щоб цей фонд зріс до сотки тисяч долярів.

Микола Рубан
Честер

Щоб цей фонд не був „наглий", треба всім нам, хто тільки може і хоче звати себе українцем, причинитися до розбудови цього фонду.

Г .Сенів

Бажаю багато успіхів у такій шляхетній та поважній акції.

Л. Мурацук
Нюарк, Н. Дж.

Д-р Філ. Микола Аркас

НАШ СТЕП

(З довгої низки спогадів)

(5)

Чим далі від Коша стояв зимівник, тим більша небезпека йому випадала, тим частіше траплялися напади татар; і бувало, що на місці хутора лишалось одне згарище, а за рік, за два останні сліди селища заростали бурянням та чагарями, і пам'ять про нього стиралася забуттям.

Таким побитом, найкращими, найвірнішими й найревнішими охоронцями степового привілля були запорожці й степові татари, вороги, що сходилися на одному: і тим і тим степ потрібний був, як хліб насущний, без нього не було б і їх.

Значна частина цього степу, яка перебувала в посіданні Січі, звалася Вольностями Запорозькими; ці Вольності поділяв Дніпро на дві, майже рівні, половини; в них було вісім округ, т. зв. „паланок": на заході паланка Бугогардівська, в самім серці Запоріжжя, — Кодацька, на півночі — Протовчанська, Орельська та Самарська, на сході — Кальміюська, ізольована острівцем на Кінуриській косі, — Прогноїнська, нарешті, Інгульська в межах майбутньої Херсонщини, точніше, в її Херсонськім та Олександрівськім повітах; ця паланка постала найпізніше.

На півдні, від татарських кочовищ, Вольності розділяв Дніпро аж до річки Кінські Води; потім границя йшла по цьому допливу Дніпра і, схиляючись на південний схід, досягала узбережжя Озівського моря поблизу донських гирл. На сході йшла вгору по річці Кальміюсу, відділяючи запорізькі землі від земель донців.

Усе безмежне степове просторіння, що простягалося далеко поза межі Вольностей і татарських степів, звалося Диким Полем або Чистим Полем. Колись давним-давно воно погубило славетну дружину Ігоря Святославича, новгород - сіверського князя, на берегах загадкової ріки Каяли.

І всю ніч аж до схід-сонця
Над степами, над ярами
Стріли з посвистом літали;
І дзвонили громом-дзвоном
Гострі шаблі по шоломах,
І тріщали, і ламались
Довгі списи на кольчугах —
У незнанім дикім полі,
У країні половецькій.
А земля під копитами
Геть укрилася тілами,
А земля під копитами
Геть засіялась кістками;
Бродять коні по калюжах,
По крові завзятих воїв,
Що на межах оборонних
Руську славу берегли...
...Що дзвенить? Що стугонить то

Спозаранку на світанку?
Ігор військо завертає:
Шкода ж бо йому і брата
І куряп його хоробрих,
Що на межах оборонних,
Знемагаючи, рубались
Харалужними мечами...
Бились день і другий бились,
А на третій день вполудне
Впали Ігореві стяги
Під копита диких коней,
Диких коней половецьких;
Там, на березі Каяли,
Бистроплинучої річки,
Ігорь з Всесолодом юним
Розлучився, розпрощався;
Там, на березі Каяли
Русичі бенкетували,
І вина їм не хватило
Русь прославити вітчизну
Перемогою своєю;
Там вони сватів споїли,
А самі довкруг ослонів
Мертвим трупом полягли...
Поникла трава від скорботи,
А дерево з-горя низенько
Додолу схилилося віттям...
(З мого переспіву
„Слова").

Сталося це у 1185 році... Потім, впродовж віків, степи ці засіювались кістьми запорожців, гетьманців, козаків, татар та турків.

У підлеглих кримському ханові степах, ще диківших, ніж запорозькі, кочували єдицикульська та джамбулуцька орди під загальною назвою ноґайських татар, вкруг гирл Південного Буга, між Очаковом, пізнішим Миколаєвом і далі на північ, кочували єдисанська та буджацька орди. Така ситуація утримувалась в степах сотні літ, доти, доки ними не заволоділа Росія. Вона викоренила запорожців, вигнала зі степових просторів хижі орди татар і, поділивши вільні обшари Дикого поля між своїми обранцями, віддала їх мирній колонізації.

І тоді якраз силенна-сила чужоземців, мов хиже гайвороння, кинулася на наш чорнозем: серби, болгари, навіть чорногорці, валахи й молдавани, греки. До того дійшло, що північ степової Херсонщини офіційно звалася, якийсь час Новосербією. З заходу в степи посунули німці і, з благословення російського уряду, почали засновувати по степах свої „колонії" з великими ґрунтами; греки на землю сідали зрідка; як їхні далекі предки, вони осідали в новозаснованих приморських містах Чорного й Озівського моря й займалися комерцією та мореплавством; значна кількість їх увійшла в адміністраційний апарат колишніх запорозьких та татарських земель, названих Новоросією, а ще більша пішла у військо і, особливо, у фльоту.

Наради членів Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка в Ню Йорку

19 липня відбулися в домі НТШ в Ню Йорку довші наради членів Головної Ради НТШ, на яких були заступлені Австралійське, Канадійські і Американське НТШ. Нарадами керував Президент Головної Ради НТШ, проф. д-р Роман Смаль-Стоцький.

Змістом нарад були справи зв'язані з відзначенням сторіччя смерти патрона НТШ, Т. Шевченка, і низка актуальних справ.

По вичерпній дискусії вирішено одноголосно поставити на черговому засіданні Головної Ради НТШ пропозицію прийняти такі резолюції:

I. а) очолити святкування сотих роковин смерти свого Патрона по всіх краях, в яких діють Наукові Товариства ім. Шевченка,

б) вшанувати цю річницю спільним Світовим Конгресом Української Вільної Науки, із сесіями в окремих краях, що їх зорганізують краєві Наукові Товариства ім. Шевченка, під протекторатом Головної Ради НТШ,

в) вшанувати соті роковини смерти нашого Патрона теж встановленням Шевченківської медалі - відзнаки, приймаючи ініціятиву НТШ в ЗДА. Головна Рада НТШ буде надавати таку медалю заслуженим діячам науки й культури, згідно з ухваленим правильником.

II. а) Стверджується, що наша суспільність у вільному світі та її організації ще не зрозуміли великого значення української вільної науки для української визвольної боротьби і оборони вільного світу перед комуністично - московським імперіялізмом, і від років давали на НТШ невистачальні пожертви на організацію дослідів та на друк наукових праць.

б) Мале зацікавлення української суспільности українською наукою грозить сумними наслідками для української науки й справи у вільному світі, тому нарада закликає всі політичні середовища взяти цю загрозу до уваги та поспішити Науковому Товариству ім. Шевченка з поважною матеріяльною допомогою.

в) Зокрема Нарада стверджує невідрадний факт, що наша заможна, на наші відносини, американська українська громада ще й досі не допомогла Науковому Товариству ім. Шевченкта в ЗДА сплатити гіпотеку дому в Ню Йорку у висоті $23,615.40, і закликає всю американську українську збірноту допомогти, в сторіччя смерти Т. Шевченка, сплатити цей довг.

III. а) Нарада щиро вітає нашу молоду ґенерацію науковців і запрошує її до співпраці.

б) Для її інформації є побажаною публікація матеріялів до історії української науки на еміграції.

VI. Нарада прийняла з признанням до відома всі дотеперішні заходи НТШ в ЗДА почавши від 1953 р. для створення спільного фронту української науки в еміграції і закликає наші наукові установи до його здійснення в найближчій будуччині.

V. Нарада з притиском стверджує, що НТШ, як найстарша українська наукова установа, не може ні в'язатись, ні входити в ділові взаємини із такого роду американськими організаціями, які наставлені критично або зовсім неґативно до доконаного вже національно - державного самоозначення українського народу в 1917-20 рр. Натомість заявляє всім, кому це знати бажано і потрібно, що спираючись на світлі традиції української науки, НТШ буде і надалі черпати як свою енерґію до наукової праці, так і необхідні фонди для неї, з українського національного середовища в країнах їхнього світу.

ЄГИПЕТ ЗРИВАЄ ЗВ'ЯЗКИ З ІРАНОМ

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер заявив, що він зірве дипломатичні взаємини з Іраном унаслідку визнання Іраном Ізраїлю. Він назвав те визнання — ворожим супроти арабського світу актом. Покищо викликано єгипетського амбасадора з Тегерану до Каїро „для консультації". Також Ірак засудив визнання Іраном Ізраїлю. Король Ірану Різа Палеві став предметом напастливих атак збоку арабської преси різних країн.

Професор Петро Стерчо в Едмонтоні

Рада губернаторів Албертійського Університету в Едмонтоні запросила професора Ст. Винсент коледжу в Латроб, Па., ЗДА, д-ра Петра Стерча викладати цього літа в літній школі „Курс про порівнальні системи правління у світі". Кінцем м. червня ц. р. проф. Стерчо, разом з дружиною Іриною та двома дітьми, виїхав до Едмонтону. Виклади потривають до 25 серпня. Проф. Стерчо включився активно також у суспільно-громадське життя едмонтонської української громади. З приводу цієї події, варта поділитись з нашими читачами хоч кількома словами про життя і діяльність цього молодого українського науковця. — Редакція.

Д-р Петро Стерчо,

Професор Петро Стерчо народився в 1919 р. в Карпатській Україні. До середніх шкіл ходив в Ужгороді і Мукачові і закінчив Торговельну академію в Братиславі в 1939 р. В 1943 р. здав додатково іспит в укр. учит. семінарії в Рогатині, Галичина. По війні студіював право в УВУ та УННРА університеті, а економічні науки в Українській Високій Економічній Школі в Мюнхені, де в 1947 р. одержав академічний ступінь „дипломованого економіста", в 1948 ступінь „дипломованого інженера - економіста", а в 1949 р. ступінь „доктора економічних наук" — після написання й публічної оборони дисертації на тему „Суть грошей у світлі їх функцій". В 1953 — 55 роках студіював політичні науки в Університеті Нотр Дам, ЗДА, де в жовтні 1954 склав докторський іспит, а по написанні і захисті дисертації на тему „Карпатська Україна" в міжнародній політиці в 1938-39 рр." одержав свій другий докторат з ділянки політичних наук у червні 1959 р.

Свою педагогічну діяльність почав він в торговельній школі в Бережанах в 1942-44 і коротко в Дрогобичі. В 1945-47 викладав у торговельній школі в Авзбурзі, а в 1947-550 рр. виконував обов'язки асистента при катедрі книговедення в Українській Високій Економічній Школі в Мюнхені. У ЗДА в 1953—55 роках був дослідчим асистентом в Університеті в Нотр Дам, а від 1955 доцентом (асистент професором) в Ст. Винсент коледжі, Латроб. В минулому шк. році промовано його до ранги надзвичайного професора (ассосіейт професор). В цьому коледжі проф. Стерчо викладає у двох відділах економічних і політичних наук.

З наукової діяльности проф. Стерчо має цілий ряд опублікованих наукових розвідок: Національне відродження Карпатської України, Соціяльно - економічний розвиток К. У. в 1938—39 рр., Роля К. У. в заактуалізованні всеукраїнського питання на міжнародному форумі в 1938—39 рр., Допомога ОДВУ в ЗДА К. У. в 1938—39 рр., До питання прилучення Закарпаття до ЧСР в 1919 р., Техніка виборів президента та віце-президента в ЗДА, Дух американської демократії, Марксистська теорія революції, До питання майбутнього ладу української Держави, Національностеві конфлікти в Середущій та Східній Европі, Соціяльне й робітниче законодавство в ЗДА та багато різних статтей на актуальні теми, які друкувалися в ук-

член основоположник 499 Відділу УНС ім. Президента Ав. Волошинва в Савт Бенді, якого був першим секретарем. Тепер є членом Відділу ч. 113 у Деррі, Па. Був секретарем XXIV. Конвенції, яка відбулася в 1958 р. в Клівленді.

раїнських газетах в Европі, ЗДА і Канаді.

Професор Стерчо є членом наукових установ, як Наукове Т-во ім. Шевченка, Американська Асоціяція Політичних Науковців, Американська Асоціяція Економічних Науковців, Американська Академія Політичних і Суспільних Наук і членом Президії „Ди Ситизеншип Клірінг Гавз фор Вестерн Пенсилвенія". Він був членом студентських та суспільно - громадських організацій. Тепер є заст. голови Центральної Управи ОДВУ, Президентом Стипендійного Фонду ім. Олега Ольжича, головою Головного Суду Братства Карпатських Січовиків, культ - освіт. реф. Об'єднання Укр. - Ам. Організацій зах. Пенсилвенії. Його біографія надрукована у збірнику „Амерікан Мен оф Саєнс", тобто „Американські мужі науки" (Том III. ст. 650).

Проф. Стерчо має готову до друку працю в англійській мові на 700 ст. машинопису п. н. „Карпатська Україна" в міжнародній політиці в 1938/39", яка чекає на свого видавця. Тема варта уваги. Світ нею інтересується. Як свого часу писано в „Новому Шляху", німецький військовий журнал на цю тему опублікував обширну статтю. Можливо, що колись українське громадянство допоможе видати цю працю друком, бо вона є саме на часі! С. Ю.

У РОДЕЗІЇ 7 УБИТИХ В РАСОВИХ ДЕМОНСТРАЦІЯХ

Булявайо. — У Південній Родезії, складовій частині Федерації Родезії і Ньясаленду, автономної колонії Англії в південній Африці, від останньої неділі відбуваються демонстрації чорних автохтонів проти розпорядку уряду, що заборонив політичні зібрання Національно - демократичної, насправді націоналістичної партії. У сутичках з поліцією згинуло до цього часу 7 осіб. Поліція твердить, що деякі вбиті — це хуліґани і грабіжники, приловлені на гарячому вчинку грабування крамниць. Заворушення мали виразно расовий характер: атаковано помешкання і крамниці білих, перевертано й палено авта білих службовиків адміністрації і т.д.

Відзначення першої річниці смерти М. О. Ветухова, президента УВАН у ЗДА

ВЕЧІР СПОГАДІВ В АКАДЕМІЇ

11 червня в день першої річниці смерти М. О. Ветухова, відбулась товариська зустріч членів і прихильників Академії, які зібрались вшанувати пам'ять покійного президента. На зборах був присутній Президент УНР в екзилі д-р Ст. Витвицький.

Віце-президент УВАН у ЗДА, Д. Горняткевич, відкрив збори, сказавши, що смерть М. О. Ветухова була трагічною подією в житті Академії. Але десять років праці під керівництвом М. О. Ветухова було радістю. Михайло Олексійович був такий сміливий у своїх плянах, що часто здавався фантастом. У 1950 році багатьом здавався фантастичним його плян видавати науковий журнал англійською мовою, що стояв би ні рівні світової науки, але цей плян здійснено і „Анали" Академії завоювали собі належне місце в наукових колах багатьох країн світу. У працю для Академії М. О. Ветухів вкладав величезну енерґію.

Далі говорили друзі й співробітники М. О. Ветухова, які в своїх промовах висвітлювали різні сторони життя й діяльности небіжчика.

Л. Є. Чикаленко згадав про першу зустріч з М. О. Ветуховим у 1943 році. Це була зустріч „старого" еміґранта з „новим" еміґрантом, але зразу ж знайшлась спільна мова, бо видно було, що Ветухів був людиною, яка під совєтами належала до „внутрішньої" еміґрації. До того ж обох зближав інтерес до біології. Михайло Олексійович працював у галузі передової ділянки біології — генетики і у своїй праці був передовим ученим. У нього був такий величезний інтерес до громадських справ, який рідко трапляється. При тому він підходив до явищ суспільства по філософському. Шкода, що Михайло Олексійович не мав належної атмосфери, небагато людей, що його розуміли.

Л. А. Дражевська навела цитату з травневого числа газети „Ню Йорк Таймс" про те, що програму викладання біології в американських середніх школах перебудують так, щоб дати учням глибокі знання з теорії еволюції і генетики. Михайло Олексійович був попереду своїх сучасників. Десятки років він твердив про значення генетики, зокрема в розумінні суспільних явищ. Відповідні думки є в його статтях, але найбільше він їх висловлював у своїх розмовах, зокрема мав часто філософсько-природничий підхід до явищ в українському суспільстві. Комісія для вшанування пам'яті Ветухова, підготовляючи збірник його пам'яті, сподівається висвітлити цю сторону інтересів небіжчика, а також зібрати матеріяли про його оточення в молоді роки, зокрема про українські кола дореволюційного Харкова, про працю українських учених за совєтських умов, про діяльність Ветухова на еміґрації.

Д-р Р. Осінчук, що виступав від імени НТШ, згадав про педагогічну діяльність проф. М. О. Ветухова у Львові, де він читав курс генетики у Медичному Інституті. Сьогодні багато лікарів згадують захопливі виклади Ветухова. Д-р Осінчук підтримав думку про видання збірника, присвяченого М. Ветухову.

О. П. Семененко сказав, що сьогодні, через рік після смерти, постать Михайла Олексійовича стає яснішою, він вимальовується як тип української громадської людини, його життя й діяльність стають доказом того, що ніякі окупації не можуть задушити українську людину. Доказом є те, що зроблено під керівництвом Михайла Олексійовича на полі української науки в Америці. Збірник, присвячений Ветухову, має показати шлях української людини, що виросла в ліберально-демократичному оточенню, була під совєтською окупацією, пробувала творити українські демократичні установи за умов німецької окупації, пізніше пішла на еміґрацію.

Г. О. Костюк розповів кілька фраґментів з праці Ветухова, як президента УВАН у ЗДА, зокрема згадав про те, що Михайло Олексійович був завжди оборонцем наукової правди. Наприклад, коли Г. Костюк редаґував твори М. О. Куліша, що їх видала Академія, М. О. Ветухів рішуче настояв на дотриманні академічних засад, щоб передруковувати матеріяли, як документи епохи, з відповідними примітками. Збірник пам'яті Ветухова треба видати, але найбільшим пам'ятником йому буде продовження тої справи, яку він вів протягом останніх десяти років — зміцнювати і розвивати Українську Вільну Академію Наук.

О. О. Павловська розповіла про спільну працю в лябораторії генетики Колумбійського університету, куди Михайло Олексійович прийшов у 1951 році і працював безперервно до смерти. Як учений мав велику інтуїцію, великі знання, був швидкий і точний у праці. Людина великого маштабу, він зразу ж ризикнув і взяв нову і суперечливу тему. Досягнув оригінальних наслідків і завоював собі місце у світовій науці. Тепер його праці постійно цитують. Як колега був товариський і багатьом допомагав.

О. Григорій Павловський був близько знайомий з покійним, бо Михайло Олексійович бував у хаті Павловських, належав до парафії, де священиком є о. Павловський. Михайло Олексійович був дуже послідовним і в науці, і в релігії. Думав про українські церковні справи, які йому дуже боліли.

І. Л. Замша говорив про широту Михайла Олексійовича. Він прагнув, щоб українська справа вийшла з українського ґето, і здійснення його прагнення видно в „Аналах", [illegible] Академії з ученими різних національностей. Михайло Олексійович був відомий тим, що як казали, „плодив нові ідеї", але здебільшого не вистачало людей, щоб їх здійснювати. Академії віддавав усі сили. За життя Михайла Олексійовича вийшло коло 10,000 сторінок публікацій Академії, жодної не було, щоб він не перечитав перед друком, не зважаючи на свою занятість. Востаннє І. Замша, разом з Л. Чикаленком, бачив Ветухова увечорі напередодні смерти і він сказав їм: „Я вже не можу працювати, я умираю".

В. К. Чапленко згадав про першу зустріч з М. О. Ветуховим у малій комірці на сьомій вулиці в Ню Йорку, коли починалась праця Академії. Пригадує, що там же були перші ентузіясти Академії Л. Биковський і М. Кекало. Покійний керував твердою рукою і, як буває у кожній праці, часом бувало загострення відносин, але при наступній зустрічі він усміхнеться, потисне руку і праця йде далі.

Ветухів був дуже толерантний. Коли дійшло до видання збірника Винниченка, то він сказав, що не є політичним прихильником Винниченка, але останній відіграв таку велику ролю в історії України, що його твори треба вивчати й видавати. Михайло Олексійович цікавився і опікувався працею всіх секцій та комісій.

Д. А. Горняткевич закриваючи збори, підкреслив, що всі люди, об'єднані коло Академії, повинні бути вдячними Михайлові Олексійовичеві, бо завдяки йому не змарнували десяти років на еміґрації, а були об'єднані спільною творчою працею і спричинились до досягнень Академії. Проф. Горняткевич зауважив, що він говорить не лише від себе, але і від імени Президента УВАН у ЗДА Ю.В. Шевельова, якого нема в Ню Йорку. Новий президент веде працю над дальшим розвитком Академії в дусі ідеалів М. О. Ветухова.

Л. Д.

ЗДА вислали за кордон 6,500 кораблів із харчами

Нюпорт, Ровд Айленд. — Президент Айзенгавер із вдоволенням прийняв звіт про те, що ЗДА від 1954 року до кінця 1959 року вислали за кордон 6,500 кораблів із харчами. Ці посилки відбувалися згідно з програмою „Харчі для миру". Половину з цих посилок продано за чужу валюту, частину посилок подаровано, а решту виміняли за товари. Президент заявив, що це є „найкращий спосіб допомоги закордонові, висилаючи туди американські фармерські продукти, вирощені американською сільськогосподарською наукою". На думку Президента висилку харчів за кордон можна буде поліпшити, зберігаючи при цьому засади, щоб не шкодити економіці інших країн. Звіт про висилку харчів за кордон передав Президентові координатор програми „Харчі для миру" Дон Паарлберґ, який є економічним дорадником Президента, а давніше він був помічником секретаря рільництва Езри Тефта Бенсона.

● Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер зарядив, щоб намайбутнє дарували кару тюрми тільки тим злочинцям, яких окрема психіятрична комісія визнає за умово здорових.

Подяка

Із глибини серця дякуємо Всім, що стали нам розрадою у нашім тяжкім горі та віддали останню прислугу нашому НАЙДОРОЖЧОМУ СИНОВІ

Юрчикові Маркіянові Припханові

учаникові 7-ої кляси школи св. о. Миколая та школи Українознавства, пластунові-юнакові гуртка „Пантера", що так ненадійно згас 28-го червня 1960 р. у траґічному випадку, переступивши заледви тринадцяту весну свого юного, многонадійного життя.

Похорони сл. п. Юрчика Припхана відбулися 2-го липня 1960 р. із каплиці В. Музики та церкви св. о. Миколая на місцевий цвинтар св. о. Миколая.

Зокрема складаємо щиру подяку о. пароховi д-р М. Вавrикові за відправу похоронних Богослужень із прощальною проповіддю та о. П. Пащакові за відправу ПАНАХИДИ, Молоді Т-ств „Пласт" та СУМА (Осередок ім. М. Павлушкова) за квіти та зорганізовану участь у Панахиді та Похоронах, Братству Дивізійників, Школі Українознавства та Rawhide компаній за квіти, Всім Рідним та Приятелям за квіти, Служби Божі та молитви, Hallicrafters компанії, п-ству інж. Зубалям і Шаснкам із Дітройту, та п-ству інж. Феценко-Чопівським із Шикаґо, що замість квітів зложили щедрі жертви на будову школи св. о. Миколая в Шикаґо та на допомогу дітям залишенців у Німеччині, проф. Ю. Каменецькому за прощальні слова над відкритою могилою нашого Юрчика від Старшини Станиці Пласту в Шикаґо, інж. Т. Дурбакові від Крайової Пластової Старшини та пластунові Б. Сацюкові від друзів-пластунів.

Особливо щиро дякуємо п-ству д-р Жидякам, що в часі нашого найбільшого горя стало були коло нас. Всім Товариствам та Приятелям, що усно чи письменно зложили нам вислови свого співчуття та старались розрадити нас у нашім тяжкім горі. Всім Рідним, Приятелям, Знайомим, Сусідам та Широкому Громадянству, що віддали нашому Синові Юрчикові останню прислугу своєю численною участю у Панахиді і Похоронах.

Заведенню „Музика і Син" за сумлінне переведення Похоронів.

Хай Всевишній винагородить Всіх, що в якийнебудь спосіб причинилися до вшанування пам'яті нашого Найдорожчого і Невіджалуваного Сина Юрчика.

Горем прибиті —

ІВАННА — мати,
РОМАН — батько,
АНДРІЙКО — братчик

Зі Спорту

ВИСЛІДИ ПЛИВАЦЬКИХ ЗМАГАНЬ К. Л. К. НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, 23 липня 1960. — До змагань зголосився 21 змагун і 2 змагунки. — К. Л. К. Ню Йорк 13 змагунів і 1 змагунка. — Союзівка 6 змагунів і 1 змагунка. К. Л. К. Торонто 1 змагун. — Січ Нюарк 1 змагун.

Висліди.

50 м. стиль довільний чоловіків.

I. передбіг стартує 6. — 1. Маркевич Зенон КЛК Ню Йорк час 35.5" — 2. Стефанишин Володар Союзівка час 36.2" — 3. Лисяк Олег Зенон КЛК Ню Йорк час 43.5".

II. передбіг. — 1. Граб Юрій КЛК Ню Йорк час 35.7" — 2. Глива Василь Союзівка час 35.9" — 3. Восвідка Ігор КЛК Ню Йорк 37.5".

Фінал.

1. Глива Василь Союзівка час 35.2" — 2. Граб Юрій КЛК Ню Йорк час 35." — 3. Маркевич Зенон КЛК Ню Йорк час 35.8".

100 м. стиль довільний чоловіків.

Стартує 4 змагуни.

Висліди

1. Стефанишин Володар Союзівка час 1'33.7" — 2. Марко Володимир КЛК Ню Йорк час 1'33.5" — 3. Олесницький Марко КЛК Ню Йорк час 1'46.5".

50 м. стиль метелик чоловіків.

Стартувало 6 змагунів.

Висліди

1. Д-р Целевич КЛК Ню Йорк час 44.1" — 2. Купчинський Юрій КЛК Ню Йорк час 45.1" — 3. Граб Юрій КЛК Ню Йорк час 45.2".

100 м. стиль клясичний чоловіків.

Стартувало 4 змагуни.

Висліди

1. Д-р Целевич КЛК Ню Йорк час 1'47.5" — 2. Книш Союзівка час 1'57.2" — 3. Купчинський Юрій КЛК Ню Йорк час 2'03.6".

В жіночій конкуренції стартувала лише дві учасниці. 50 м. довільним стилем проплили вони 1. Мотря Восвідка (КЛК Ню Йорк) час 45.4" — 2. Уляна Цятка (Союзівка) час 54.4".

Гінці 4×50 стилем довільним чоловіків.

Стартувало 3 дружини.

2 дружини КЛК Ню Йорк, 1 дружина комбінована, 3 змагуни Союзівки і 1 змагун КЛК.

Висліди

1 місце Союзівка в складі: 1. Понось Союзівка. 2. Стефанишин Союзівка. 3. Целевич КЛК. 4. Глива Союзівка час 2'40.5".

2 місце КЛК в складі: 1. Маркевич. 2. Шарко. 3. Лисяк Олег Зенон. 4. Восвідка час 2'40.9".

3 місце КЛК в складі: 1. Лисяк Олег. 2. Абрамюк Ігор. 3. Пащук. 4. Граб Юрій час 2'41'.

Провід змагань.

Провідник змагань інж. Богдан Рак; головний суддя ред. Лисяк Олег; секретар п. Лідія Фірчук; господар змагань п. Восвідка Ігор; стартер п. Купчинський Юрій; стаперові п. інж. Богдан Рак, п. д-р Гук Володимир, п. інж. Бурбелло Ярослав.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Міжнародний Червоний Хрест мобілізує санітарну допомогу для Конґо

Женева. — Міжнародний Червоний Хрест і Ліґа Товариств Червоного Хреста за підписами своїх президентів видали заклик до всіх країн і всіх крайових Червоних Хрестів поспішити з санітарною допомогою для Конґо, перестерігаючи, що тій країні грозить катастрофа епідемій. Міжнародний Червоний Хрест пропонує, щоб кожний крайовий Червоний Хрест вислав до Конґо експедицію з лікарів і медсестер з відповідним медичним вивінуванням та з транспортом ліків. Береться під увагу тропічні недуги і небезпеку епідемій внаслідку голоду та припинення фільтрування води по містах у зв'язку з утечею білих фахівців того діла. Бельгійці пояснюють, що по шпиталях у Конґо створилась нестерпна ситуація, коли автохтонні лікарі та допоміжний медичний персонал, користуючись хаосом і від'їздом білих лікарів, почали переводити найважчі операції, не маючи для цього кваліфікацій. У шпиталях настав неменший хаос, як в різних інших ділянках життя в Конґо. До Міжнародного Червоного Хреста у Женеві звернувся з закликом до співпраці і помочі генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд, за посередництвом Світової організації здоров'я, що є аґенцією Об'єднаних Націй.

Гарриман може бути державним секретарем, як Кеннеді виграє вибори

Ганніс Порт, Массачусетс. — Колишній американський амбасадор до Москви і колишній губернатор Аверелл Гарриман відвідав демократичного кандидата - номіната сен. Джана Ф. Кеннеді, з яким обговорював справу виборчої кампанії в ділянці закордонної політики. Гарриман не тільки виступав проти Хрущова, але і проти президента Айзенгавера за те, що належно не виступає проти СССР, занедбуючи при тому справу оборони ЗДА. „Найкращою відповіддю Хрущову, який нас ображає, повинно бути скріплення нашої оборони", — казав на пресовій конференції Гарриман. Гарриман належить до групи політичних дорадників в справах закордонної політики сен. Кеннеді. До цієї групи належать ще конґресмен ЧестерБовлз із Коннектикату і Адлей Е. Стівенсон. Один із них має бути державним секретарем, якщо вибори виграє Кеннеді. Запитаний журналістами про цю можливість Гарриман не хотів говорити, кажучи, що ця справа ще не є актуальна, бо треба підготовлювати виборчу кампанію.

Індекс цін збільшився на 0.2 і становить 126.5%

Вашинґтон. — Статистичне бюро при департаменті праці повідомляє, що індекс цін на товари щоденного вжитку і за виконувану працю в місяці червні збільшився на 0.2 відсотки в порівнюванні з червнем ц.р., а в порівнянні з тим самим часом із 1959 року він зріс на 1.6 відсотка. В порівнянні з пересічними цінами з 1947 - 1959 років кошти прожитку зросли на 26.5 відсотка. На зріст коштів прожитку мало вплив те, що подорожчали харчі, головним чином свіжі овочі, свинина, газоліна і комірне. Подешевшали: свіжа гоодовина і яйця та авта і меблі. Внаслідок збільшення індексу цін коло 600,000 робітників в летунському промислі дістануть збільшення заробітної платні на один або два центи від години праці, бо вони мають контракти про автоматичний зріст заробітків внаслідок збільшення індексу цін.

Демократи мусітимуть вести завзяту боротьбу за здобуття південних стейтів

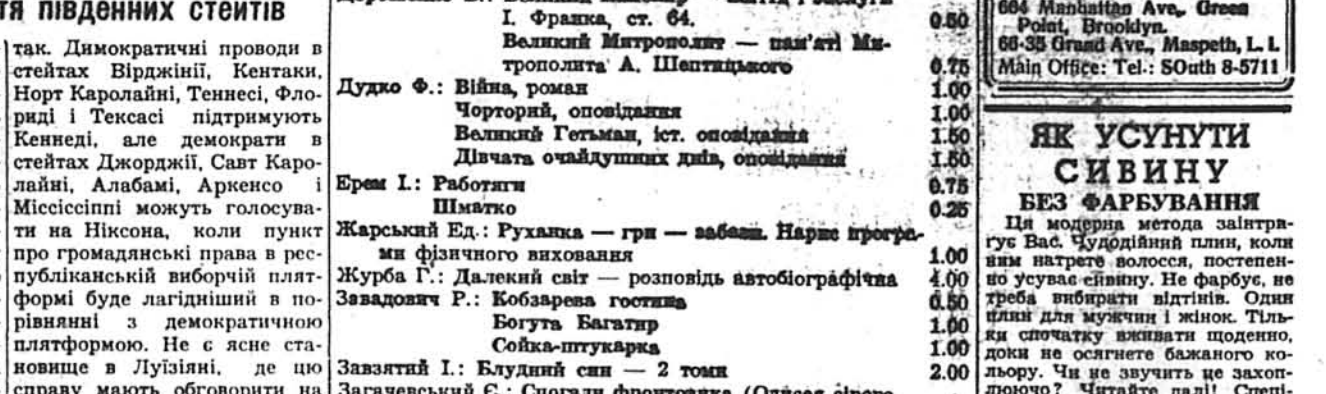
Атланта, Джорджія. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Клод Сіттон пише, що демократи мусітимуть вести завзяту виборчу кампанію, щоб здобути голоси південних електорів, які вибиратимуть президента. Після найменування на пост віце-президента сенатора з Тексасу Линдона Б. Джансона могло здаватися, що південні стейти в цілості підтримають демократичний виборчий список, очолюваний Кеннеді і Джансоном, але тепер виявляється, що воно не вповні так. Димократичні проводи в стейтах Вірджінії, Кентаки, Норт Каролайні, Теннесі, Флориді і Тексасі підтримують Кеннеді, але демократи в стейтах Джорджії, Савт Каролайні, Алабамі, Аркенсо і Міссіссіппі можуть голосувати на Ніксона, коли пункт про громадянські права в республіканській виборчій плятформі буде лагідніший в порівнянні з демократичною плятформою. Не є ясне становище в Луїзіяні, де цю справу мають обговорити на стейтових партійних зборах.

На Сході дві жінки є міністрами

Цейльон. — Пані Сірімаво Бандаранайке, вдова по прем'єрові, який в минулому році згинув з рук фанатичного знахора, сформувала новий уряд на Цейльоні, який складається виключно з членів її переможної в останніх виборах Соціялістичної партії. Сама Сірімаво Бандаранайке взяла собі становища прем'єра та міністрів військових і закордонних справ. Троцькісти і комуністи обіцяли її лівому урядові „відповідальну співпрацю", а права З'єднинена Національна партія, яка раніш була при владі і програла вибори, буде в опозиції. — 44-літня пані Бандаранайке твердить, що вона „невтралістка" і що буде продовжувати політику колишнього свого чоловіка, який проводив на Цейльоні реформи, але залишив Цейльон в межах Британського Коммонвелту. Майже одночасно в Японії у тамошньому новому уряді Ікеди міністром суспільної опіки стала 69-літня Маса Накаяма, перша до цього часу жінка в японському уряді. Пані Накаяма є прихильницею дальшої тісної співпраці з Америкою. Ці два призначення жінок дадуть могутній поштовх жіночому еманципаційному рухові по всій Азії — твердять газетні коментатори.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

ТАРЗАН, ч. 4494. Ґорила.

Тарзанів плян дав можливість фотографам фільму Монополь зробити численні довгі фільми, які викликували дрож у глядачів...

Але Фрейк Ґарві хотів ще більше. — Дайте щось надзвичайне, — просив він. — Може щось таке, що досі не було фільмоване.

— Ми можемо піти до ґущі джунґлів, — сказав Тарзан, — і там змагатися в дотепі з болґані — ґорилею!